

Passegem per... **l'espai fluvial restaurat a la Tordera**

El camí que va paral·lel a la Tordera ens permet anar des de Sant Celoni fins a Hostalric sense trepitjar cap carretera. Alguns trams són frescals i s'apropen a la llera del riu. Altres trams són més oberts, i travessen camps, conreus i erms. Fàcilment podrem advertir les obres de restauració fluvial de la canonada d'aigua que ha instal·lat ATLL.

És una pista que es pot prendre des del pont de la Reina, o pont d'Olzinelles, a l'entrada de Sant Celoni, i aviat s'hi podrà accedir també per la passera de can Draper i pel pont nou de la Batllòria. Al llarg del recorregut podem travessar el riu per alguns guals, a Gualba, la Batllòria, la Ferreria, les Llobateres, el Perxistor...

Durant el 2010 i bona part del 2011, Aigües Ter Llobregat (ATLL) ha instal·lat una canonada soterrada per on circularà aigua potable per abastir les poblacions de la conca i l'àrea metropolitana. Com que pot esdevenir un bon daltabaix pel riu, s'han incorporat una sèrie de mesures correctores i un programa de restauració fluvial que comprèn el retorn dels terrenys a la seva forma original, la millora de les condicions hidràuliques del riu i la revegetació. També hi ha actuacions vinculades a l'ús públic, com ara camins fluvials, una passera per vianants i bicicletes, arranjament de la pista paral·lela a l'AP7 i l'adequació d'un espai per al desenvolupament d'horta pública.

Plantació de freixes de fulla petita al costat de la mota de terra que tapa la canonada

Segons el tipus de terreny i el seu ús posterior, s'han previst unes plantacions diferents. Ben a la vora del riu, als marges de vora l'aigua, s'hi han plantat verns, salzes blancs, oms, àlbers, pollancre, saulics, sargues, gatells i saücs. Les zones més allunyades del riu, amb unes condicions menors d'humitat, han estat plantades amb roure martinenc, alzina, pollancre, om, freixe de fulla petita, marfull, aladern, aladern de fulla estreta, olivereta i aranyoner. A les Llobateres s'ha tingut una cura especial per refer la mota de terra i la vegetació que separava l'estany de l'autopista. A més d'algunes de les espècies que s'han anomenat, també s'hi ha plantat ginesta, vinca, roser caní i pi pinyer. Arreu, quan s'ha considerat adequat, s'hi ha fet sembra d'espècies herbàcies mitjançant la tècnica de la hidrosembra.

També s'ha fet un esforç per integrar en el paisatge alguns dels centenars de metres d'esculleres que ha calgut fer. Això s'ha fet mitjançant la cobertura amb terra vegetal i la plantació d'estaques de tamariu i de diferents espècies de salzes entre les pedres d'escullera.

Preparació dels terrenys com a camps de conreu. A sota hi passa la canonada

Els camps de conreu i prats s'han tornat a adequar preparant el terreny i afegint terra vegetal, de manera que els propietaris podran tornar-hi a fer ús agroromader. I, finalment, a les zones més humanitzades, s'hi han fet plantacions que acompanyen els camins amb freixe de fulla petita, om, marfull, murtra i llentiscle.

Estaca de gatell (*Salix cinerea*) a l'escullera de la riera de Fuirosos

Totes aquestes feines de restauració faran que el paisatge fluvial de la Tordera es recobri ben aviat, sempre que es tingui en compte i es porti a terme el manteniment necessari, que va a càrrec de l'empresa constructora.

Una de les espècies que podia patir més les conseqüències negatives de l'obra és la tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*), perquè podia quedar sepultada pels moviments de terres a la vora del riu. Per això, durant la tardor passada es va fer una campanya de captura, amb la idea de retornar-les al riu un cop acabades les operacions amb maquinària pesada.

Plantació arbustiva amb protectors, a l'alçada de la Batllòria. Un cop les plantes hagin arrelat bé, cal retirar els protectors

El divendres, 25 de març, alumnes de 3r i 4t de primària de l'escola Montnegre de la Batllòria van acompanyar els biòlegs i representants d'ATLL a alliberar-ne un grup a la Tordera. Durant aquella setmana se'n van retornar al medi més d'un centenar. Els nens i nenes van rebre les tortugues a l'escola i, després d'una interessant explicació sobre aquesta espècie i de moltes preguntes i aportacions, van ser instruïts per saber-les manipular i deixar-les anar posteriorment al riu. Després es van desplaçar fins a la zona d'aigües calmes on havien estat capturades i, poc a poc, les van anar deixant vora el riu perquè fossin elles mateixes que s'hi capbussessin.

Tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*) de la Tordera

La tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*) és una espècie autòctona de la península Ibèrica i protegida a Catalunya. A la Tordera s'han trobat poblacions al llarg del seu curs mitjà i baix i, tot i que no sembla trobar-se en perill d'extinció, és necessari tenir-ne cura: cal mantenir una bona qualitat de l'aigua del riu; hem d'evitar molestar-la en els seus llocs de repòs i cria; i hem d'impedir l'alliberament de tortugues de Florida, rivals i enemigues de la tortuga de rierol perquè els prenen el menjar i els llocs on viure.

Marta Miralles